

VAN STOLKPARK KOERIER

nieuwsblad voor de bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes

De koele kikkers van het
Van Stolkpark 3

Internationaal rozenconкурс
in het Westbroekpark 6

De Waterpartij 10

Prijsvraag Groen 13

Mediation als manier om
conflicten aan te pakken 14

Meer in dit nummer

Van de redactie 2

Van het bestuur 2

Bouwen & Breken 8

Kort Nieuws 9

Score qua leefomgeving 12

Energietransitie 13

Nuttige adressen 16

juli 2020

nr. 113

jaargang 40

Gans met jongen in water Westbroekpark

Colofon

De Van Stolkparkkoerier is een uitgave van Wijkvereniging Van Stolkpark

Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie en met bronvermelding
© auteursrecht Wijkvereniging Van Stolkpark

Redactie: Andrea van Amerongen,
Jacoba den Drijver-van Rijckevorsel

Aan dit nummer werkten mee:

Henneke Brink,
Mariette Edelman,
Els Fischer,
Caroline de Jong-Boon,
Anneke Landheer-Roelants,
Gert Muller,
Jacques van Paassen,
Hans Wassenaar

Foto omslag en deze pagina:

Andrea van Amerongen

Foto achterpagina: Andrea van Amerongen

Vormgeving: Mike van der Geest | Geste ontwerp

Productie: DrukwerkMAX

Oplage: 500

Kopij

Kopijsluiting Koerier 114: 1 november 2020

Graag inleveren per e-mail op info@vanstolkpark.nl

Advertenties en stolkjes

Informatie over de mogelijkheden en tarieven:
info@vanstolkpark.nl

Tussentijds nieuws

De Koerier komt twee keer per jaar uit. Wie in de tussentijd op de hoogte gehouden wil worden over nieuws uit de wijk, kan zijn/haar e-mailadres opgeven via info@vanstolkpark.nl. U krijgt dan berichten per e-mail.

Van de redactie

In deze corona-tijd wensen wij al onze lezers een goede gezondheid. Houd die op peil en geniet van de frisse lucht in onze Scheveningse Bosjes. Intussen blijven het klimaat en de droogte van het voorjaar ons zorgen baren. We zijn daarom Caroline de Jong-Boon dankbaar voor haar artikel over koele kikkers, waarin wij lezen over het nut van bomen vanwege de verkoeling die zij brengen. Juist in de stad hebben we daar profijt van.

Een van onze trouwe auteurs, Els Fischer, gaat onze wijk verlaten. Zij verzorgde jarenlang de rubrieken Bouwen & Breken en Groen. Onze wijk is haar niet groen genoeg, reden waarom zij verhuist naar Zutphen in de groene Achterhoek. Tot Els' spijt heeft zij in deze aflevering niets te melden over Groen; de enige keer dat haar dit overkomt. Wij danken Els hartelijk voor al haar waardevolle bijdragen aan ons blad.

Van het bestuur

Het Bestuur sluit zich van harte aan bij de wensen van de Redactie voor een goede gezondheid niet alleen van de lezers, maar van al onze wijkbewoners.

En natuurlijk gaat ook onze dank uit naar ons trouwe bestuurslid Els Fischer. Els heeft de portefeuille Groen vele jaren vaardig en kundig behartigd en op diplomatieke wijze de belangen van het groen bij de gemeente naar voren gebracht. Ook heeft zij er op toegezien – met Jacques van Paassen – dat de gebouwde omgeving van de wijk in stand blijft, onder meer door de belangen van de wijk mondeling en schriftelijk aan bouwers en overheden kenbaar te maken.

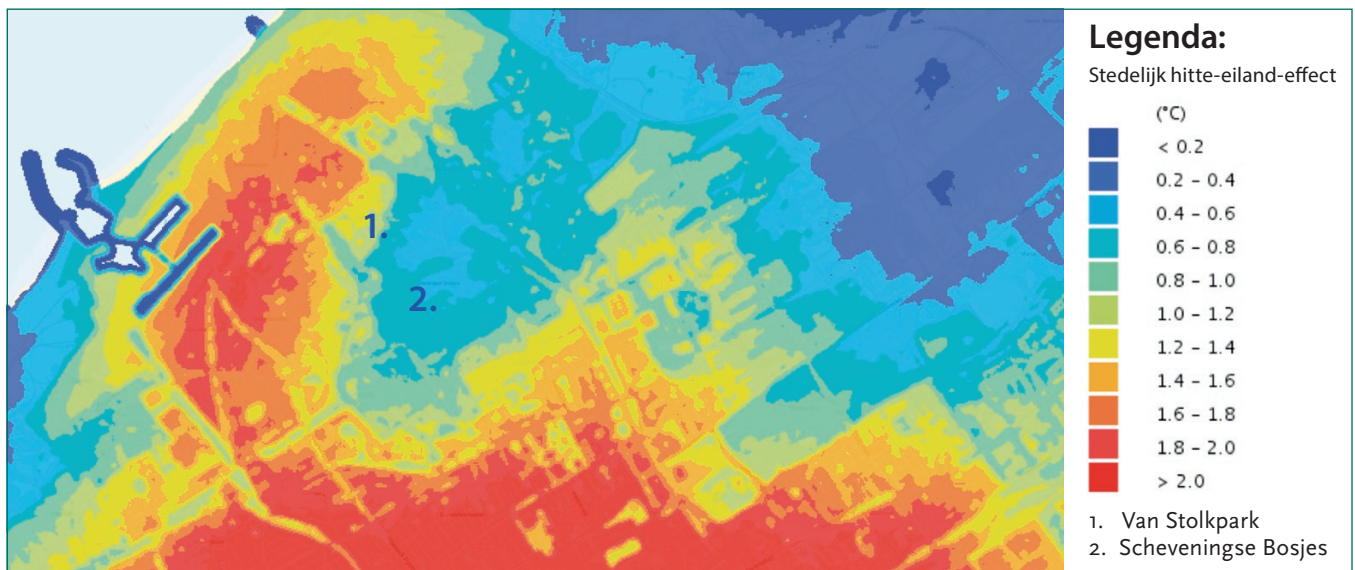
Corona heeft rust gebracht. We moesten thuisblijven en op de kinderen en de huisdieren passen. Langzaam kunnen we weer erop uit en van terrasjes genieten. Het was in onze vereniging ook rustig. Er waren wat bouwplannen, die we goed in de gaten hielden. Met het organiserend committee moesten we besluiten dat het buurtfeest dit jaar niet doorgaat. Voor de toekomst signaleren we de herdenking van de capitulatie van Japan bij het Indië-monument op 15 augustus a.s. Vanwege corona krijgt die dit jaar een andere invulling dan gebruikelijk. Men denkt daar nog over na.

Wat hopelijk wel normaal kan doorgaan is de Algemene Ledenvergadering die gewoonlijk in oktober wordt gehouden. Zodra mogelijk berichten we nader op onze website en per nieuwsbrief.

De koele kikkers van het Van Stolkpark

tekst en beeld: Caroline de Jong-Boon/onder illustratie

bron: www.atlasleefomgeving.nl Stedelijk hitte-eiland-effect (UHI)

Een groene vriendin wees me erop dat het Van Stolkpark stond in het dagelijkse nieuwsbericht van 'Nature Today'. Onze wijk is genoemd op de tweede plaats als 'groenste bebouwde kom' van Nederland! Al was de benaming wat verbasterd: 'de Haagse buurt Van Stolkwijk en Scheveningse Bosjes met 75 procent boomkroonoppervlak op 760 inwoners.'

Van Stolkpark tweede groenste wijk van Nederland

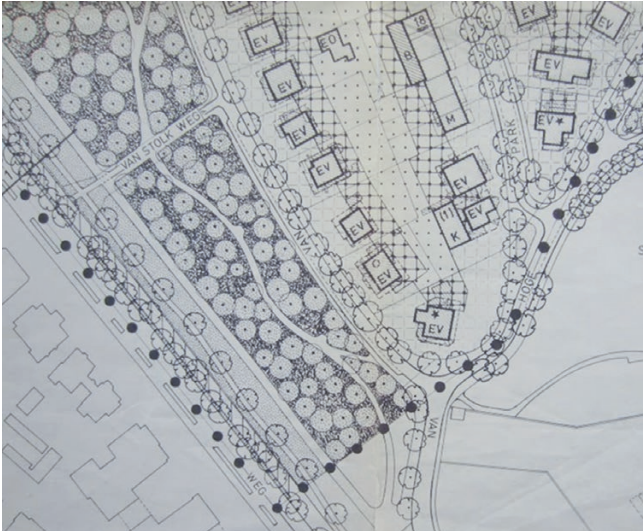
Volgens de kaart van het stedelijk hitte-eiland-effect zou dit neerkomen op een temperatuurverschil van 1,5 graden Celsius, dat waarschijnlijk in de zomer nog groter is. Onderzoekers van de Hogeschool van Amsterdam hebben in 2019 gemeten dat het verschil tussen zon en schaduw (op koele plekken, onder bomen) qua gevoels-temperatuur gemiddeld 14 °C bedroeg op een hete dag. Als je bijgaande kaart beter bekijkt blijkt het vooral te gaan om de Scheveningse Bosjes, die deel uitmaken van onze wijk. Die zijn koel (blauw op de kaart). Maar ook een ring er omheen is koeler (geel op de kaart). En daarin ligt helemaal het relatief kleine bebouwde deel van de wijk, het Van Stolkpark.

De rest van de stad ligt er roodgloeiend bij. Den Haag kent volgens een studie van TNO uit 2002 het sterkste hitte-eiland-effect van alle Nederlandse steden. In 2006 werd in Den Haag volgens de Wageningen University & Research (WUR) een maximaal hitte-eiland-effect gemeten,

van 9 °C. Dat is slecht voor de gezondheid, omdat we door klimaatverandering steeds meer te maken zullen krijgen met warme periodes en ook warme nachten. Ons gemeentebestuur heeft daarom aan de TU Delft gevraagd wat eraan te doen is. Die

Ontwerp van J.D. en L.P. Zocher, uit Anneke Landheer-Roelants, *Romantisch buiten wonen in de stad*, p. 20

Kaart oude bestemmingsplan Van Stolkpark, waarop elke boom is aangegeven.

publiceerde in 2018 het rapport 'Haagse Hitte'. Aanbevolen wordt, onder andere, verharding terug te dringen en binnenterreinen te vergroenen. Volgens een meer recente studie van de WUR wordt een gunstig verkoelend effect vooral veroorzaakt door de schaduw van grote bomen. Gelukkig heeft de gemeente veel nieuwe bomen geplant, ook in onze wijk. Dat wil niet zeggen dat oudere bomen in Den Haag gelijk veilig zijn. Volgens onderzoekers van het bedrijf Cobra staat een boom gemiddeld maar 35 jaar in een stad voordat hij wordt gekapt. De Haagse AVN (Algemene Vereniging voor Natuur Bescherming) en burgers moesten vorig jaar bijvoorbeeld in actie komen om krimlindes op het plein tegenover Paleis Noordeinde te redden. En de beloofde beplanting van het sinds 2016 bijna geheel betegelde plein voor Madurodam blijft ook uit.

Grote bomen hebben veel voordelen

Door het vastleggen van het broeikasgas CO₂ dragen bomen bij aan het voorkomen van klimaatverandering. De WUR noemt in fact-sheets voordelen van bomen: ze helpen ook de gevolgen van klimaatverandering te verminderen. Zoals gezegd, ze verkoelen hete steden. Ze zijn goed voor de waterhuishouding en biodiversiteit, en vangen fijnstof af. Volgens de WUR: 'Een gemiddelde volwassen boom in de stedelijke omgeving zou 200-400 liter water in de kroon vast kunnen houden.' Op die manier worden neerslagpieken afgevlakt en de kans op wateroverlast beperkt.

Bomen leveren voedsel, leefruimte, bescherming en nestgelegenheid aan insecten, vogels, kleine zoogdieren en korstmossen. Zo lopen de Scheveningse Bosjes feitelijk door tussen de huizen van het Van Stolkpark. We zien eekhoorns, spechten, boomklevers en staartmezen in de tuin, vooral op de oudere bomen. En daar genieten we dan van, zeker nu we meer aan huis gebonden zijn. Ook trouwens van onze prachtige groene omgeving. Volgens hoogleraar Agnes van den Berg (Groningen) toont wetenschappelijk onderzoek aan dat onze gezondheid baat heeft bij groen.

Bomen moeten volgens de geciteerde onderzoekers uit Wageningen vooral ook zelf gezond oud kunnen worden. 'Volwassen bomen hebben immers een veel groter effect dan jonge pas geplante bomen. Dit vereist een juiste standplaats voor elke soort boom en voldoende groeiruimte. En het is belangrijk om voor een spreiding van boomsoorten te zorgen. Dit is niet alleen goed voor de biodiversiteit, maar verlaagt ook de risico's op ziekten en plagen.'

*Padje op weg uit de vijver
foto: Caroline de Jong-Boon*

*De fraaie kastanje achter de Iraanse ambassade.
foto: Caroline de Jong-Boon*

De oude bomen in onze wijk

Verkoelende grote bomen, daar hebben we in de wijk gelukkig nog veel van. Volgens de plannen van landschapsarchitect Zocher voor het Van Stolkpark werden er aan weerszijden van de smalle straten bomen geplant. Dat is nog duidelijk te zien op de kaart van het oude bestemmingsplan. De laatste jaren moesten helaas wel grote bomen gekapt, vooral iepen vanwege iepziekte. Langs de Gerbrandyweg en de Hogeweg gaf de gemeente er de voorkeur aan bomen te herplanten in het groen in plaats van aan de straat. Daar groeien ze beter. De Van Stolkweg en de Parkweg zien er nog wel uit zoals destijds ontworpen, met lindes aan beide kanten.

Na de oorlog zijn ook in de tuinen veel bomen geplant. Daar moest de laatste jaren ook worden gekapt, bomen die muurtjes optilden, iepen die ziek werden of ceders die braken. Gelukkig staan er nog een paar mooie exemplaren: de eik aan de Parkweg, de kastanjes langs de Van Stolkweg en achter de Iraanse ambassade.

In de uitloper van de Scheveningse Bosjes langs de Scheveningseweg staan oude eiken die wellicht nog door de Zochers zelf zijn geplant. De enige officieel monumentale boom van de

wijk staat langs de Duinweg, in de Scheveningse Bosjes boven de waterpartij. Het gaat om een oude eikenstoof. Die staat al als 'oud hout' op het ontwerp van de wijk dat werd getekend door de Zochers. In de oorlog zijn de Scheveningse Bosjes aan de stadskant bijna helemaal gekapt. Maar Scheveningen, en dus ook het Van Stolkpark, was sperrgebied. De dennen van het Belvédèreduin bleven gespaard. De meeste zijn meer dan honderd jaar oud. Ook de grillige eikenstoven daar zijn oud.

En de koele kikkers dan? In feite hebben we die niet zoveel, behalve dan op het Van-Stolk-logo. Maar wel veel padden! Het aantal wisselt van jaar tot jaar. Die worden niet voor niets geholpen met de oversteek naar de Waterpartij, waar ze hun eitjes leggen.

Bronnen via:

www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25969

www.agnesvandenbergnl

Hogeschool van Amsterdam (2020)

De hittebestendige stad

Internationaal Rozenconcours in het Westbroekpark

tekst en beeld: *Jacoba den Drijver/Nederlandse Rozenvereniging en Andrea van Amerongen*

In het Westbroekpark staan wel 350 rozenrassen. Een groot aantal daarvan wordt jaarlijks eind juni of begin juli gekeurd tijdens het Internationaal Rozenconcours. Het Haagse concours is gerenommeerd vanwege de kwaliteit en variëteit van de rozen in ons rosarium. Er komen jaarlijks veel rozenkwekers en -veredelaars uit de hele wereld, maar vooral Europa, naar het concours. Dit jaar gaat het concours niet door vanwege de corona-crisis. In plaats daarvan kijken we met Mariette Edelman terug naar hoe het was en hoe het volgend jaar weer zal zijn.

Gouden roos 2018 'Groe en Bloei', Marco Braun

Mariette Edelman

Mariette heeft 30 jaar gewerkt bij de Plantsoenendienst (nu Groenbedrijf) van de gemeente Den Haag. Zij begon haar eerste jaar in het Westbroekpark. Drie maanden lang en tweemaal per dag leidde zij er bezoekers rond en gaf zij informatie over de rozen en de rest van het park. Kennis over de vele soorten rozen, het kweken, onderhoud en ongediertebestrijding heeft zij zich toen snel eigen gemaakt. Vervolgens heeft Mariette ieder jaar het concours georganiseerd, tot haar pensioen. Na verloop van tijd werd Mariette hoofd voorlichting van al het groen van de gemeente.

Ontstaan

Na de oorlog was er in Den Haag nog geen rozenconcours, maar in veel plaatsen in het buitenland wel. Om daar verandering in te brengen heeft de toenmalige directeur van de Haagse Plantsoenendienst, de heer I. Rijnveld, zich beijverd voor een internationaal Haags rozenconcours in het Westbroekpark, samen met de Nederlandse Rozenvereniging. In 1960 werd het eerste concours gehouden. De bedoeling van het concours is dat mensen uit de rozenwereld, dus van bedrijven zoals veredelaars en kwekers, van de gemeente, vrijwilligers en liefhebbers elkaar ontmoeten en kennis en ervaringen uitwisselen; maar ook om de toppers onder de rozen te bekronen. Vandaar de keuring (in drie afdelingen).

Afdeling A

De rozen van afdeling A zijn nieuwe rassen en nog niet in de handel. Zij staan in een proefveld. Om gekeurd te mogen worden tijdens een concours, worden de rozen in dit proefveld eerst voorgekeurd door de vaste keuringscommissie. Dat gebeurt in het groeiseizoen vijf maal. Wanneer het niveau voldoende (75% van een maximaal aantal punten) wordt bevonden, mogen de betreffende rozen meedingen tijdens het concours.

Publieksprijs 2018 'Roter Korsar', trosroos, Kordes

Zij worden dan gekeurd door een internationale keuringscommissie. In verscheidene categorieën kan een gouden medaille worden gewonnen.

Afdeling B

In deze afdeling gaat het om rassen die wél in de handel zijn. Deze hebben als het ware meer aanzien dan de rassen van afdeling A. Nu wordt negen maal gekeurd door de vaste keuringscommissie, gedurende twee-en-een-half jaar groeiseizoen. De rozen die dan minimaal zestig punten hebben behaald, krijgen een certificaat van aanbeveling. Zij mogen door naar de volgende ronde.

Afdeling C

Uitsluitend de rozen met het certificaat van aanbeveling mogen gekeurd worden op de jaarlijkse internationale keuringsdag, de Dag van de Roos. Een roos in afdeling C mag vijf jaar meedingen in het concours; 50% van het aantal punten dat is behaald in afdeling B blijft die jaren staan. Hier vindt de keuring plaats door een internationale jury. Die kent voor iedere van de verschillende categorieën een gouden, zilveren en bronzen medaille toe. En de roos die tijdens het concours van alle mededingers de meeste punten heeft behaald, krijgt de allerhoogste prijs, 'de gouden roos'.

Een roos die al een gouden onderscheiding heeft gekregen valt voor het vervolg af. De zilveren kan het jaar erna nog wel meedingen voor de goud, maar niet meer voor brons. Een roos kan met andere woorden slechts een hogere prijs winnen, maar nooit een lagere.

Publieksprijs

De laatste jaren is er ook de publieksprijs. Die prijs wordt toegekend na keuring door het publiek op de Dag van de Roos.

De prijsuitreiking

De prijzen worden uitgereikt bij de afsluiting van het concours. In het verleden was dat tijdens het diner voor

Na de oorlog was er in Den Haag nog geen rozenconours, maar in veel plaatsen in het buitenland wel.

de binnenlandse en buitenlandse gasten, onder wie de inzenders en de keurders, en anderen uit Den Haag die betrokken waren bij het rosarium. Vorig jaar echter was de organisatie van de dag moderner. Er was geen diner meer maar een uitgebreide borrel voor de gasten in het paviljoen van het park. Zoals ieder jaar was Mariette ook hier een prominente gast.

Activiteiten rondom de roos

Ieder jaar worden er behalve de keuring ook andere activiteiten georganiseerd rondom de roos. Vroeger vonden die plaats een of twee dagen na de keuring; vorig jaar waren die op de dag van de keuring zelf. Er zijn dan kraampjes van groene verenigingen en de Nederlandse Rozenvereniging; er is een workshop bloemschikken, een plantendokter, high tea, muziek in de sfeer van het rosarium en andere vrolijkheden in het kader van de roos. Volgend jaar is het concours – hopelijk – weer terug in het rosarium.

Uit het Rosarium 2020

Voorgevel bouwaanvraag Duinweg 35

Bouwen & Breken

tekst en beeld: Gert Muller/KOW Architecten

In onze Nieuwsbrief van mei jl. meldden we al wat de gang van zaken rondom het bouwen is gezien corona en hoe het staat met de relevante bouwprojecten. Hieronder een herhaling met update.

Bouwprojecten

De aanvraag van vergunningen etc. heeft gewoon doorgang. Belanghebbenden kunnen bij de welstandsvergaderingen inspreken, echter de commissie Welstand vergadert per video-conferentie. Het is schijnbaar mogelijk daarbij in te bellen. In ieder geval kan een geschreven tekst worden voorgelezen. Voor het aanvragen van spreektijd en indienen van commentaar kunt u de welstand via welstand@denhaag.nl bereiken. Bezwaar maken tegen verleende omgevingsvergunningen kan op de gebruikelijke wijze binnen zes weken na bekendmaking.

Duinweg 35 (voormalig verzorgingscentrum Duinrust)

De projectontwikkelaar REB Projects BV heeft een bouwplan ingediend voor sloop van het huidige pand en het bouwen van 22 luxe appartementen en een parkeergarage met bergingen. Het plan is al verscheidene malen in de commissie Welstand behandeld. De wijkvereniging heeft in de aanloop naar de aanvraag meerdere malen overlegd met de projectontwikkelaar en, deels

succesvol, meegesproken in de behandeling van de commissie Welstand. Aan de achterzijde zullen twee bomen blijven staan; een boom aan de voorzijde is in discussie. Door de coronacrisis was het niet mogelijk om een presentatie voor omwonenden en geïnteresseerde wijkbewoners te organiseren. De projectontwikkelaar heeft gezegd dat ook de start van de uitvoering van dit project zal worden uitgesteld. De behandeling van de aangevraagde vergunning om te slopen en te bouwen is inmiddels verlengd.

Parkweg 9 (voormalig Luzac college)

Voor deze locatie wordt door De Vries en Verburg Ontwikkeling BV ook een omgevingsvergunning voor sloop en bouw aangevraagd. De datum wanneer dit door de commissie Welstand besproken gaat worden is nog niet bekend. Het voorlopig ontwerp en het tuinplan zijn al eerder gedeeld met de omwonenden en de wijkvereniging. De direct omwonenden hebben daar al zeer kritisch op gereageerd en zullen ook in het vervolgtraject hun standpunt kenbaar blijven maken. Ook de wijkvereniging heeft op- en aanmerkingen gemaakt. Naar aanleiding van de opmerkingen van diverse partijen zijn er gelukkig al kleine aanpassingen in het plan gemaakt. Prettig is verder dat men met ons overlegt over de bomen rondom het gebouw alvorens een kapvergunning aan te vragen.

Kort Nieuws

tekst en beeld: *Jacoba den Drijver/Andrea van Amerongen*

Buurtfeest

Andere jaren werd de Koerier vóór het buurtfeest bezorgd, zodat iedereen na het lezen van het programma in het blad zin kreeg in het feest. Helaas kon het feest dit jaar niet doorgaan vanwege corona. Volgend jaar kunnen we hopelijk weer als vanouds het buurtfeest vieren op het Thomas van Stolkplein.

Dodenherdenking 4 mei

Eveneens door corona werd er dit jaar niet de gebruikelijke herdenking gehouden bij het Englandspiel-monument. Gelukkig had de gemeente wel twee tijdelijke vlaggenmasten geplaatst naast het monument. Het bestuur van de wijkvereniging stond ook op 4 mei, 75 jaar na de bevrijding, stil bij de helden die hun leven waagden voor onze vrijheid. Het heeft namens alle wijkbewoners een krans gelegd te hunner nagedachtenis.

Opruimen 'ons' bosje

Opruimen 'ons' bosje' tussen de Algerijnse ambassade en het benzinestation:

Geïnteresseerden die structureel of incidenteel willen meedoen kunnen zich opgeven bij Hans Wassenaar: hanswassenaar@casema.nl

De data voor het laatste half jaar van 2020 zijn op zaterdag:

25 juli/28 september/12 december, telkens van 11.00 tot 12.30 uur, met na afloop een gratis kopje koffie van Starbucks.

Het stadsdeelkantoor stelt grijpers, handschoenen en vuilniszakken ter beschikking.

Vertrek directeur Madurodam

Joris van Dijk, directeur Madurodam, verraste ons door zijn vertrek naar Rotterdam. Joris wordt commercieel directeur van Feyenoord. Toen Joris in Madurodam aantrad was zijn opdracht: breng Madurodam naar de 21ste eeuw en creëer een groeipad naar de toekomst. Die opdracht heeft hij met zijn medewerkers waargemaakt. Het park werd interactief en er zijn interessante attracties gekomen, zoals een glimmende Dakota DC3 met daarbinnen een programma over Nederlandse pioniers en 'de Waterwolf', een verkleinde kopie van het stoomgemaal Cruquius waarmee de

Haarlemmermeer werd drooggemalen. Joris heeft ook een plan voor uitbreiding van het park voor elkaar gekregen. Een strook van het groen achter het park mag erbij worden getrokken en intern zal het park worden gereorganiseerd.

Wij wensen Joris een mooie tijd bij Feyenoord.

Leonardo Royal Hotel Den Haag Promenade

Het Promenade Hotel is in andere handen gekomen en heet nu Leonardo Royal Hotel Den Haag Promenade. De hotelketen Leonardo is onderdeel van de grotere keten Fattal Group.

De Waterpartij

tekst en beeld: Anneke Landheer-Roelants/onder illustratie

Menigeen die nu in luttele minuten de afstand van Promenade naar Wittebrug aflegt zal zich niet realiseren dat de brede verkeersweg die het groen doorklieft er nooit gekomen zou zijn zonder de kaalslag die tijdens de Duitse bezetting werd aangericht in de Scheveningse Bosjes.

De Scheveningse Bosjes

De Bosjes hadden bij het begin van de oorlog al een eerbiedwaardige ouderdom. De beplanting ging terug tot in de 17e eeuw, na de aanleg van de Scheveningseweg. Om verstuuving van zand over de weg tegen te gaan werden er populieren geplant, al spoedig gevolgd door afzanden en ontginnen van duingrond. De laatste die dat beproefde was de Bataafse Boer Heijtveld rond 1800.

De 'Wandelingen' (zo werden de Scheveningse Bosjes in de 19e eeuw genoemd) waren uiterst populair onder de Hagenaars, die ontdekt hadden dat het onder de bomen plezierig wandelen was. Nog voor 1800 werden er slingerende paden in het 'Scheveningsche Bosch' aangelegd. Het afzanden van de duingrond en de afvoer van zand, was mogelijk na de aanleg van het Schevenings Kanaal. Daarmee was in 1825 een

begin gemaakt. Zand kon per schuit afgevoerd worden en gebruikt worden voor de aanleg van nieuwe stadsdelen als de Schilderswijk.

De aanleg van de Scheveningse Bosjes na 1864 danken wij aan Jonkheer Henri Ver Huell. Hij had als gemeenteraadslid de portefeuille van de Commissie Plaatselijke Werken. Met zijn plantagemeester J.C.H. Kros zorgde hij voor een licht geaccidenteerd bos van 100 hectare, met veel kronkelende wandel- en ruiterspaden te midden van een gevarieerde aanplant van onder andere eiken, beuken, iepen, acacia's, esdoorn en krieken.

Waterpartij

De aanleg van de Bosjes had een vervolg in het afzanden van de duingrond tussen de Bosjes en het Hoge Duin (nu Belvédèreduin). Ver Huell opperde het idee om de duinen niet zonder meer af te zanden maar een deel af te graven tot een sierlijke waterpartij. De vijvers zouden gevoed kunnen worden door water uit het Kanaal. Het terrein zou beplant kunnen worden met bomen. Dat zou uitstekend aansluiten aan de Bosjes.

De vijver, romantisch gelegen te midden van hoge duinpartijen, bestond uit twee bolvormige kommen, die door een smalle strook water met elkaar waren verbonden en met het Kanaal. In een van de kommen lag een eilandje, dat bekend stond als het Zwaneneiland.

Aldus geschiedde. In 1868 werd begonnen met graven vanaf het Schevenings Kanaal tussen de Kogelenberg (de duinrug langs de Haringkade nabij Madurodam) aan de stadskant en het Hoge Duin aan de zeezijde. In 1882 was de vijver klaar. Rond de vijver werden wandelpaden aangelegd,

Hengelen en eendjesvoeren waren zeer in trek bij de jongere generaties. Het leidde tot de naam de Eendjesvijver voor de Waterpartij. (Prentbriefkaart Weenenk & Snel, ca 1913, collectie auteur).

links: Een gezicht op de Waterpartij, uit de richting van het Kanaal. Vanaf het hoge pad was er een prachtig uitzicht. De toren achter de bosschage is van Villa Devonia, een van de tien villa's langs de Cremerweg. Rechts op de foto Villa Ten Vijver, dat in 1903 gebouwd werd voor het echtpaar Kröller Müller. (Leporello, uitg. Dr. Trenkler 1912, collectie auteur).

De architect Dudok stelde voor op het tracé van de Atlantikwall een autosnelweg aan te leggen.

waarlangs geleidelijk aan een uitbundige en weelderige bomengroei ontstond. Henri Ver Huell maakte dat nog net mee.

Een week na zijn overlijden werd te zijner ere een witmarmeren bank aan de rand van de Waterpartij onthuld. Niet ver van de Ver Huellbank werd nog een tweede bank geplaatst in 1895, voor de schilder en novelist J.J. Cremer.

De Bosjes en de Waterpartij ontwikkenden zich al snel tot een groen wandel- en recreatiegebied, dat zich mocht verheugen in een gewild stadspark. Het bood elk wat wils. Ontelbare prentbriefkaarten getuigen daarvan: van de hengelende en eendjesvoerende kinderen, van Scheveningse vrouwen op hun wandeling naar de Algemene Begraafplaats, en langs de wallekant uitrustende wandelaars.

Recreatiegenot was niet beperkt tot de zomer: in koude winters kon er naar hartelust geschaatst worden.

Atlantikwall

Al vrij vroeg in de Tweede Wereldoorlog werd Scheveningen onderdeel van het vestingwerk Atlantikwall. Voor de bouw daarvan werden de huizen langs de Dwarsweg en de Cremerweg achter de Waterpartij gesloopt. De Atlantikwall zelf bestond hier uit een tankversperring tot aan de verderop gelegen uitgegraven vijver, de linie liep door de vijver en de sprank naar het Kanaal en vervolgde zijn weg door het Kanaal naar de stad.

Wederopbouw

De directeur van de Plantsoenendienst, S.G. Doorenbos, was al in 1947 begonnen met de Bosjes opnieuw te beplanten. Na het opruimen

Schaatspret anno 1921
(collectie Beeldbank Haags Gemeentearchief).

van het beton van de Atlantikwall konden er plannen gemaakt worden wat te doen met de vrijgekomen terreinen. Architect W.M. Dudok werd ingeschakeld om met een plan voor Wederopbouw van Den Haag te komen. Zijn voorstel om een stadsautoweg aan te leggen op het tracé werd uitgevoerd vanaf 1950.

In 1953 werd de Professor Teldersweg aangelegd als onderdeel van de stadsautoweg aan de landzijde van de Waterpartij, waarmee de scheiding tussen Bosjes en Van Stolkpark een feit werd. De vijver en het terrein eromheen werden zo goed en zo kwaad als het ging opnieuw aangelegd.

Ook anno 2020 is het aangenaam toeven rond de Waterpartij en kan eenieder naar hartelust lange wandelingen onder weelderig lover maken en zich verpozen op bankjes langs de Waterpartij.

's-GRAVENHAGE
Gezicht op de Cremerbank
Uitsicht 9 Aug
Dr. Trenkler Co., Leipzig. 15461 Nachdruck verboten.

Het hoge punt bij de Cremerbank gaf een mooi uitzicht. Het was er ook altijd druk. Voor de bank een jachtwagentje. Het was ook de plek waar in de zomer een ijscokarretje uitstekende zaken deed. {Prentbriefkaart Dr. Trenkler 1902, collectie auteur}.

Hoe scoort het Van Stolkpark qua leefomgeving?

tekst en beeld: Caroline de Jong-Boon/Andrea van Amerongen

Op de website www.atlasleefomgeving.nl/check-je-plek staat informatie over de leefomgeving van elk huis in Nederland. Wat betreft schaduwrijke bomen en hoeveelheid groen scoort onze wijk zeer goed. Voor geluid en zomerhitte zitten we redelijk tot goed, dat varieert per straat. De lage score voor sport- en bewegingsmogelijkheden klopt niet voor onze wijk. We zijn immers rijk gezegend met sportvelden

*Wist je dat je in de wijk
rond de 180 sterren
kunt zien?*

(tennis), fitnesscentra en zelfs een zwembad vlakbij. Bovendien kunnen we ook nog bewegen (wandelen, joggen, bootcampen) in het vele groen. Verder wordt aangegeven hoe donker het 's nachts is.

Wist je dat je in de wijk rond de 180 sterren kunt zien? En er staat hoeveel huisartspraktijken, basisscholen, winkels enz. er in de buurt zijn. Fijnstof en stikstofdioxide scores matig, liggen tussen advieswaarde en grenswaarde. Het is hier qua luchtkwaliteit beter dan in het centrum van de stad. Maar uiteraard veel minder goed dan in Friesland. Op de website vind je ook de actuele luchtkwaliteit. Die is met de coronacrisis heel goed! Al wisselen de prognoses voor na de lockdown. Doordat minder gebruik kan worden gemaakt van het openbaar vervoer zullen meer mensen in de auto stappen. Alles is afhankelijk van of er blijvend meer wordt thuis gewerkt en verbleven.

eikenstoof Belvedèreduin

Energietransitie

tekst en beeld: Gert Muller en Jacoba den Drijver/Andrea van Amerongen

In het kader van duurzaamheid zijn de wijken en de gemeente druk bezig met de energietransitie. Wat valt daarover te melden? Onze wijk heeft een projectplan ontworpen met drie andere wijken. De gemeente maakt het Ontwerp Stedelijk Energieplan.

vrolijke draak Belvédèreduin

Den Haag heeft ambitieuze plannen op het gebied van energietransitie: een streven om in de toekomst minder of geen gebruik te maken van fossiele brandstoffen. In een tiental wijken van Den Haag worden door de wijken zelf of door de gemeente al stappen genomen. Voor onze wijk was er nog geen initiatief gestart. Sinds een jaar overlegt het bestuur hierover met drie andere

wijken (Duttendel – Wittebrug, Archipel Willemspark en Buurtschap 2005), wijken die een zekere overeenkomst tonen qua bebouwing, bevolking en het punt waarop zij staan in dit transitieproces. Het streven is om in een gezamenlijk project met de gemeente te onderzoeken wat een energietransitie betekent voor onze wijken en wat de mogelijkheden gaan worden. Ons doel daarbij is om gekend te worden als partij en mogelijk invloed te hebben op de keuzes die gemaakt gaan worden. Op dit moment is er een gezamenlijk projectplan geschreven en wordt de uitvoering ervan opgestart. In de komende tijd zal het bestuur de bewoners verder op de hoogte houden, o.a. door nieuwsbrieven.

De gemeente zelf heeft in april jl. met het oog op de energietransitie het Ontwerp Stedelijk Energieplan (SEP) gemaakt, onder het motto: Schone Energie voor Den Haag. Ingezet wordt op stroom uit schone energiebronnen, zoals wind en zon, voor bewoners en bedrijven. In het plan wordt aangegeven hoe de overstap naar duurzame energie wordt gemaakt. De voorkeur gaat naar lokale bronnen (elektriciteit, geothermie, aquathermie, restwarmte) en bestaande technieken. Nieuwe technieken moeten eerst verder worden ontwikkeld. De gemeente gaat de komende tijd over het plan in gesprek met bewoners, bedrijven en andere betrokken 'samenwerkingspartners', zoals woningbouwcorporaties, Stedin, bewonersgroepen, kennisinstellingen en dergelijke. Ook met de overleggroep van onze wijk en de andere drie wijken zal overleg met de gemeente plaatsvinden. Zie: duurzamestad.denhaag.nl

Prijsvraag Groen

Ter gelegenheid van het afscheid van Els Fischer, het bestuurslid Groen dat uit onze wijk vertrekt, willen we nog een keer kijken naar de bomen in onze wijk. Dat doen we door middel van een prijsvraag

Wat vindt u de mooiste boom van het Van Stolkpark?

Geef aan waar de boom staat, met straat en huisnummer, en zend uw voorkeur in naar info@vanstolkpark.nl. Met indien mogelijk een mooie foto.

Els zal fungeren als jury en de winnaar aanwijzen. De prijs dient besteed te worden aan een boom naar keuze, dit najaar te planten in eigen tuin of in de wijk. De bijdrage van het bestuur aan de boom is maximaal € 100.

Uitslag 1 oktober op www.vanstolkpark.nl en in de volgende Koerier.

Mediation als manier om conflicten aan te pakken

Interview met Henneke Brink, mediator

tekst en beeld: Caroline de Jong-Boon en Henneke Brink/Marina Aarts en Hans Wassenaar

Henneke Brink is vorige zomer met haar gezin komen wonen in de wijk, na 2,5 jaar in Singapore te hebben gewoond. Ze is al helemaal ingeburgerd. Actief met de organisatie van het buurtfeest- al gaat dat dit jaar helaas niet door. Ook wandelt ze beurtelings met de buurhond en doet ze corona-klusjes voor de burens. Eigenlijk wil Henneke niet zelf in de schijnwerpers. Ze interviewt liever anderen, als redacteur van het 'Tijdschrift Conflicthantering'. Maar het leek de redactie van de Koerier toch interessant om meer te weten over het boeiende vak dat ze uitoefent, mediator. Daarvoor komt ze in delen van Den Haag die de meesten van ons niet kennen.

Wat voor werk doe je als mediator, en wat voor conflicten worden voorgelegd?

Met een compagnon werk ik onder de naam Hofstad Mediation. De conflicten die wij behandelen lopen uiteen. Het kan gaan om zakelijke conflicten tussen ondernemers, spanningen op de werkvloer, maar ook conflicten met de overheid. Daarnaast werk ik ook als vrijwillig mediator voor Bemiddeling & Mediation, een gemeentelijke organisatie. Dat gaat altijd om conflicten tussen burens. Ik kom vaak in wijken met heel slecht gebouwde, extreem gehorige woningen, zoals de Escamp. Het is veel sociale huur, en veel mensen hebben niet de middelen om zelf hun woning te verbeteren of te verhuizen. Bovendien wonen er vaak veel verschillende nationaliteiten en culturen bovenop elkaar. Dat kan gemakkelijk leiden tot misverstanden en onbegrip. Ik verbaas mij er vaak over hoeveel de mensen al van elkaar hebben verdragen voordat het toch mis is gegaan.

En wat is en doet een mediator precies?

Een mediator is een onafhankelijke derde die mensen begeleidt bij het vinden van een oplossing voor hun conflict. Het proces is vertrouwelijk, vrijwillig, flexibel, meestal ook snel, en gericht op verbinding - anders dan bijvoorbeeld een proces bij de rechter. In mediation is het doel dat op zijn minst een werkbare oplossing wordt gevonden waarmee beide partijen kunnen leven, en idealiter een oplossing waar zij beiden beter van worden.

Kan dat altijd?

Niet alle conflicten zijn geschikt voor mediation natuurlijk. Soms is het bijvoorbeeld nodig dat een rechter, of een bindend adviseur, definitief bepaalt hoe iets zit. En soms heb je ruzie maar kun je gemakkelijk gewoon voorgoed afscheid van elkaar nemen. Dan zie je misschien ook geen noodzaak er nog energie in te steken.

Maar als je wel met die ander verder moet of wil, of als je juist zonder al te veel schade op een goede manier uit elkaar wil gaan, dan kan mediation een goede manier zijn om een conflict op te lossen. Denk bijvoorbeeld aan slepende arbeidsconflicten, conflicten tussen aandeelhouders of tussen twee ondernemers die voorheen goed zaken met elkaar hebben gedaan, een ruzie op school, tussen burens die nog niet willen verhuizen of in de familie. Het belangrijkste is dat beide partijen het wat waard is - en niet alleen in financiële zin - dat zij er samen uit komen.

Hoe zit dat bij bemiddelingen tussen burens die ruzie hebben?

De zaken die ik doe voor Bemiddeling & Mediation worden vaak bij ons aangemeld door de wijkagent of een woningbouwcorporatie. Het komt regelmatig voor dat een van de beide burens helemaal geen zin heeft om het gesprek aan te gaan. Ze zijn nog te boos, of willen het conflict eigenlijk niet oplossen want het brengt aandacht en ze zijn eenzaam. Dat probeer ik dan te bespreken, want er moet toch iets veranderen. De politie is vaak al geweest, dat heeft niet geholpen, en verhuizen zit er ook niet in. Dat is vaak een reden voor mensen om toch maar mee te bewegen, en regelmatig blijkt dan dat het gesprek de situatie toch helpt verbeteren.

Bovendien vinden mensen het al heel prettig te ervaren dat iemand echt geïnteresseerd is in wat het conflict voor hen betekent, dat er eindelijk naar hen wordt geluisterd. Hun houding verandert vaak een beetje als ze hun verhaal hebben kunnen delen.

Hoe gaat mediation in zijn werk?

Deze buurtbemiddelingen doen we altijd met zijn tweeën, om redenen van veiligheid. Je komt eerst bij mensen thuis en weet niet wat je aan zult treffen, en de mediation-gesprekken kunnen met veel passie verlopen. Eerst ontmoeten we de mensen afzonderlijk om van hen te horen wat er speelt. Vaak krijg je van de beide burens een totaal tegengesteld verhaal. De vijandige heks voor wie je door de burens was gewaarschuwd blijkt een aardige mevrouw die zelf ook slapeloze nachten heeft van de situatie en graag in gesprek wil.

Voor het eigenlijke mediationgesprek komt iedereen bij elkaar op een neutrale plaats. De mediator begeleidt het proces, en probeert ervoor te zorgen dat dat goed constructief verloopt. Het gaat erom dat duidelijk wordt waar het in de ruzie echt om gaat, wat ieders belangen en zorgen zijn. Als je dat inventariseert blijkt meestal dat er best overeenkomsten zijn. Die dienen dan als basis voor afspraken. Aan tafel blijkt vrijwel altijd dat er sprake is van allerlei misverstanden. Mensen hebben doorgaans geen goed beeld van hoe de ander de situatie ervaart - al denken ze dat wel te hebben - en over en weer hebben ze geen idee hoeveel rekening ze al met elkaar houden.

Ik had eens een zaak waarin de bewoners van de benedenwoning ervan overtuigd waren dat hun bovenburen iedere nacht expres met een hamer op de grond timmerden om hen wakker te houden. Ze waren witheet van woede! Maar in het gezamenlijk gesprek bleek dat die bovenburen zelf ook wakker lagen van het geluid. Zij meenden dat het getik werd veroorzaakt door de bewoners van tweehoog, maar hadden daar niet over durven klagen omdat die burens van tweehoog nogal intimiderend overkwamen - met spierballen en twee levendige pitbulls. In het gesprek dat we organiseerden voor alle portiekbewoners bleek het getik afkomstig te zijn van hun zieke hond, die zich 's nachts fanatiek krabde en met zijn staart op de grond sloeg.

En als het conflict wordt opgelost, komt er dan een contract?

Als het in een mediation lukt om afspraken te maken, worden die vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. Dat doe ik ook bij burenruzies. De afspraken die worden gemaakt lijken soms futiel, maar zijn voor de betrokkenen

heel belangrijk: dat de buurman een kleed neerlegt of tochtstrips plakt bij een klapperende deur. Maar ik heb ook wel meegemaakt dat iemand alleen maar wilde dat de buurman hem niet op zo'n agressieve toon zou aanspreken, en dat ze elkaar gewoon zouden groeten. Dat heb ik ook opgeschreven. Niet omdat ik verwacht dat je van dat soort verplichtingen nakoming kan vragen bij de rechter, maar omdat die man daar toen veel waarde aan hechtte.

Zie je ook problemen met culturele verschillen?

Ja, dat kom ik regelmatig tegen. Een Nigeriaans gezin, met een joviale maar luidruchtige man, die alleen Engels sprak en vooral een goede band wilde met zijn burens. De Nederlandse burens verstonden hem niet, zagen hem daardoor als dominant en koppig, en begrepen ook zijn goede intenties niet. Een totaal misverstand. Nederlanders zijn vaak heel direct, want dat is tenminste 'eerlijk', wat door andere nationaliteiten niet altijd wordt begrepen. En in de voornamelijk Chinese cultuur, die in Singapore domineert, is het vermijden van gezichtsverlies essentieel. Openlijk kritiek uiten wordt daar sterk afgekeurd. Bovendien is de samenleving hiërarchischer ingericht. Ieder heeft zijn rol met bijbehorende verantwoordelijkheden en loyaliteiten, en het naleven en respecteren daarvan wordt heel belangrijk gevonden. Dergelijke culturele waarden en normen kunnen consequenties hebben voor hoe je je opstelt en werkt als mediator.

Je was eerst advocaat, waarom nu mediator?

De rechtspraak geeft niet een oplossing voor een conflict, maar antwoord op de vraag wie volgens de wet gelijk heeft. Die uitspraak lost het probleem maar zelden op. Veel advocaten zullen geneigd zijn je te helpen bij het versterken van je positie – wat neerkomt op je verder ingraven – en willen voor je vechten. Maar het nadeel van die houding is dat die polariseert en de relatie niet beter maakt. In mediation liggen de kansen voor het vinden van een oplossing wat dat betreft beter. Het heeft een ander uitgangspunt, namelijk: wat is hier aan de hand, en wat zit er in de weg? Wat kunnen we samen doen aan dit conflict waar we allebei last van hebben? Naast alle eerder genoemde voordelen van mediation is het belangrijkste misschien wel voor partijen dat zij zeggenschap houden over het proces en de oplossing. Er wordt niets opgelegd. Beginnen bij mediation is daarom in veel conflicten geen slecht idee. Je kunt altijd nog naar de rechter.

Zie ook over het Haagse bureau Bemiddeling & Mediation, waarbij Henneke vrijwilliger is: www.bemiddelingmediation.nl